Integrale Visie en uitgangspunten nieuw stadhuis gemeente Oosterhout

Locatie Slotjesveld

Opdrachtgever
Gemeente Oosterhout

Datum
28 februari 2020

Project
PvE nieuwbouw stadhuis Oosterhout

Referentie
1667501-0044.0.6

Auteur(s)
mevrouw drs. A.M. Meeuwisse
de heer ir. W.J.A. Adriaanssen

Statenlaan 8
5223 LA 's-Hertogenbosch

Postbus 70501
5201 CB 's-Hertogenbosch

T +31 (0)73 6 409 409
info@hevo.nl

www.hevo.nl
www.rpmbyhevo.nl

ISO 9001-gecertificeerd

Inhoudsopgave

1.	**Inleiding**	**3**
2.	**Visie op dienstverlening, werken, mobiliteit en duurzaamheid**	**4**
2.1.	Visie op dienstverlening	4
2.2.	Visie op werken	5
2.3.	Visie op mobiliteit	6
2.4.	Visie op duurzaamheid	7
3.	**Ontwerpprincipes**	**8**
3.1.	Gastvrijheid en beleving	8
3.2.	Openheid	8
3.3.	Toegankelijkheid en veiligheid	8
4.	**Uitgangspunten fysieke omgeving op hoofdlijnen**	**10**
4.1.	Werkomgeving ambtelijke organisatie	11
4.2.	Werkgebied Bestuur	12
4.2.1	College	12
4.2.2	Werkplek ondersteuning college	13
4.2.3	B&W kamer	13
4.2.4	Raadzaal	13
4.2.5	Vergaderruimten fracties c.q. werkruimte raadsleden	13
4.3.	Werkgebied ‘plus’	14
4.3.1	Centraal vergadergebied	14
4.3.2	Restaurant, grand café (eet/werkcafé)	14
4.3.3	Publieksgebied (‘balie’gebied)	14
4.4.	Parkeren	15
4.4.1	Fietsen en scooters	15
4.4.2	Auto’s	15
5.	**Uitgangspunten Duurzaamheid**	**16**

1. Inleiding

Het bestaansrecht van de gemeente Oosterhout ligt in de omgeving waarvoor ze werkt. De gemeente is een overheid die dienstverlenend en faciliterend is voor inwoners, organisaties en ondernemers.

Veranderingen volgen elkaar in hoog tempo op. Vragen die op de gemeente afkomen zijn anders en complexer dan jaren geleden. De vragen van de toekomst zijn helemaal onbekend en onvoorspelbaar. Kortom de samenleving is in beweging en de gemeente moet hierop nu en in de toekomst kunnen anticiperen.

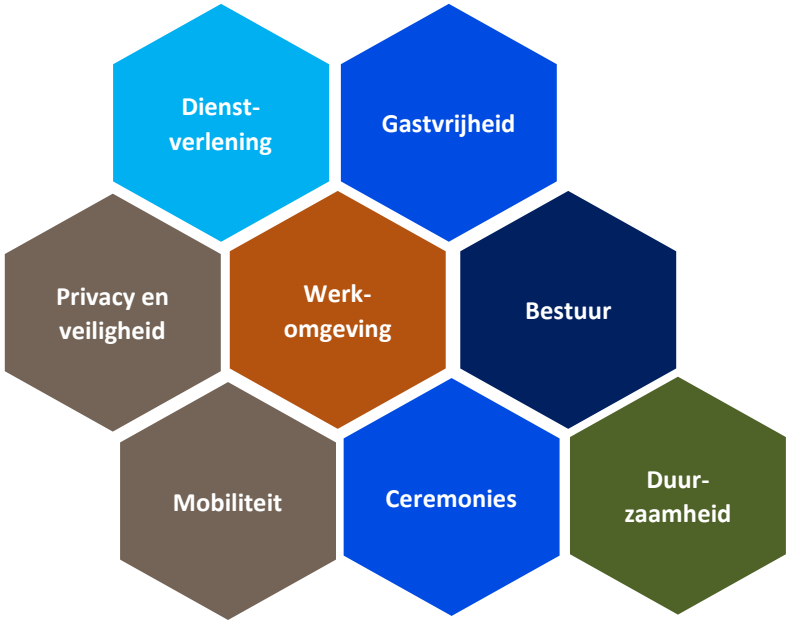
De gemeente Oosterhout wil voortdurend in contact staan met haar omgeving en samenwerken met inwoners, organisaties en ondernemers aan projecten en initiatieven. Dat vraagt een andere werkwijze. Een adequate huisvesting is hierbij ondersteunend.

Daarnaast voldoet het huidige stadhuis niet meer aan de eisen van deze tijd en al helemaal niet aan de eisen van de toekomst zoals benoemd in Oosterhout 2030. Qua duurzaamheid wil de gemeente daarnaast graag een voorbeeld zijn voor anderen.

De gemeenteraad heeft mede daarom in maart 2019 besloten een nieuw stadhuis te bouwen. Het nieuwe stadhuis moet de manier van werken en dienstverlening van de gemeente Oosterhout ondersteunen en versterken, moet een duurzame uitstraling hebben en de gastvrijheid van de gemeente benadrukken.

Om de eerste contouren te schetsen voor dit nieuwe stadhuis, zijn diverse werkgroepen op verschillenden thema's aan de slag gegaan om uitgangspunten te formuleren.

Het gaat hier om de volgende werkgroepen/thema' s:

In deze notitie zijn de visie en uitgangspunten voor het nieuwe stadhuis verwoord. Dit vormt de basis voor het ruimtelijk en functioneel en technisch Programma van Eisen voor het stadhuis.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 wordt de dienstverleningsvisie en de visie op werken, mobiliteit en duurzaamheid geschetst. Dit vormt de basis voor de uitwerking van de ontwerpprincipes, zoals verwoord in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 zijn de uitgangspunten voor de invulling van de fysieke omgeving en in hoofdstuk 5 de uitgangspunten op duurzaamheid op hoofdlijnen uitgewerkt.

2. Visie op dienstverlening, werken, mobiliteit en duurzaamheid

Het nieuwe stadhuis en de inrichting er van zijn maatwerk. Elke organisatie, zo ook elke gemeente, is anders. Natuurlijk zijn de taken van gemeenten overeenkomstig, maar toch heeft elke gemeente haar specifieke wensen en eisen en kent een eigen cultuur en daarmee identiteit. Deze zal tot uitdrukking moet komen in de huisvesting om zo goed mogelijk de organisatie te ondersteunen.

Het stadhuis en de inrichting ervan moeten aansluiten bij de continue ontwikkeling van de organisatie, waarbij het kortgezegd gaat om hoe we met elkaar willen werken en diensten verlenen om steeds weer in te kunnen spelen op veranderende vragen uit de samenleving. In dit hoofdstuk wordt kort geschetst wat de visie op dienstverlening en werken is van de gemeente Oosterhout. Dit als opstapje naar de ontwerpprincipes en fysieke uitgangspunten voor het stadhuis. Ook wordt kort geschetst wat de visie van de gemeente is aangaande mobiliteit.

2.1. Visie op dienstverlening

Dienstverlening
Binnen dienstverlening staat samenwerking voorop. Samenwerking met partners, maar bovenal als collega's onderling. Iedere medewerker is dienstverlener, het gezicht van de gemeente en degene die meedenkt, oplossingen voorstelt, dwarsverbanden legt binnen en buiten de gemeente en zorgt voor verbinding. De kernwaarden van de dienstverlening van de gemeente geven hieraan richting.

De gemeente weet wat er speelt in de stad, weet wat andere partijen en ketenpartners doen en zoekt en faciliteert samenwerking. De gemeente werkt van buiten naar binnen en legt de regie daar waar nodig bij de inwoners en partners. De gemeente denkt mee met haar klanten en past zich snel en soepel aan gewijzigde omstandigheden aan. Er wordt in duidelijke taal gecommuniceerd, er worden duidelijke afspraken gemaakt en deze worden ook nagekomen

Informatie is binnen de wettelijke kaders voor de klant makkelijk en snel toegankelijk. Hierbij wordt het gebruik van internet en selfservice gestimuleerd, maar persoonlijk contact blijft altijd mogelijk.

"We zien onze klanten als gasten en het is ons werk om ieder aspect van de klantervaring iedere dag een beetje beter te maken"
uit dienstverleningsconcept gemeente Oosterhout

Gastvrijheid staat hoog in het vaandel. De gemeente wil de klant het gevoel geven welkom te zijn, ongeacht het service kanaal of de inhoud van de vraag. Medewerkers zijn pro actief, ze gaan naar de klant toe. Ze pakken hun verantwoordelijkheid, kijken over de schutting van hun eigen team/taak heen om met elkaar tot de best mogelijke oplossing van de klantopgave te komen.

Ceremonies en representatieve bijeenkomsten
Ceremonies en bijeenkomsten dragen ook bij aan het in verbinding brengen van inwoners en ondernemers met de gemeente. De gemeente wil transparant zijn en laten zien wat ze doet en waar ze voor staat. Dat is ook dienstverlening. Het organiseren van ceremonies en bijeenkomsten door het gemeentebestuur in het stadhuis biedt mensen de kans om een kijkje in de keuken te nemen. Het is een goed middel om mensen te binden aan het stadhuis en om het stadhuis betekenis te geven. Een huis wat open staat voor het vieren van belangrijke gebeurtenissen. Privacy en veiligheid dient daarbij wel in balans te zijn.

Ceremonies zijn divers van aard. Dit vraagt uit efficiëntie om multifunctioneel bruikbare ruimten met een flexibele inrichting. Bijvoorbeeld een trouwzaal die ook gebruikt kan worden als (bijzondere) vergaderruimte. Ook kan gedacht worden aan het koppelbaar maken van ruimten om ook grotere ceremonies en bijeenkomsten te faciliteren.
Wat betreft het faciliteren van bijeenkomsten op het stadhuis hanteert de gemeente overigens de regel dat deze moeten aansluiten bij de rol en functie van de gemeente en haar bestuur.

Voor het organiseren en faciliteren van bijeenkomsten en ceremonies zijn er in de gemeente ook tal van andere locaties. Bijeenkomsten die meer ruimte vragen dan de grootste ruimte die gemaakt wordt voor de primaire functie van het stadhuis (met name raadzaal en bedrijfsrestaurant), kunnen plaatsvinden op dergelijke ‘buitenlocaties’. De Bussel is er daar één van.

2.2. Visie op werken

Om als gemeente makkelijk in te kunnen spelen op veranderende en vaak ook complexere vragen vanuit de samenleving, is een flexibele en wendbare organisatie nodig. Dit vraagt om een open houding van medewerkers, waarbij het draait om slimmer organiseren en anders en beter samenwerken.

De gemeente wil voortdurend in contact staan met haar omgeving; medewerkers weten wat er speelt in de samenleving. Er wordt van buiten naar binnen gewerkt. Het werk wordt naast in de lijn daar waar nodig, bijvoorbeeld gezien de complexiteit van het vraagstuk, georganiseerd rondom opgaven. Opgaven die door medewerkers in verschillende teamsamenstellingen en werkvormen op flexibele en efficiënte wijze worden opgepakt. Samenwerking en ontmoeting staat centraal bij de manier van werken van de gemeente. Dit vraagt om een stadhuis en werkomgeving, waar mensen elkaar op natuurlijke wijze makkelijk treffen en tot integrale samenwerking kunnen komen. Denken in schotjes of eilandjes past hier niet bij. Net zo als de eigen werkkamer of werkplek.
De gemeente staat voor een aantal uitdagingen om te groeien naar die flexibele en wendbare organisatie die ze wil zijn. Dit vraagt een nieuwe manier van (samen)werken en een andere houding en gedrag van medewerkers.

Van medewerkers wordt gevraagd pro actief te zijn, initiatief te tonen en bewust open te staan voor veranderingen, zowel intern als extern. Ze pakken hun verantwoordelijkheid en komen afspraken na.
Medewerkers tonen lef, durven los te laten en buiten de kaders van hun vakgebied te denken. Ze zoeken actief de samenwerking met collega’s, door te werken in project- en programma-teams. ‘Werken’ is binnen de gemeente Oosterhout in beweging. Een daartoe stimulerende werkomgeving ondersteunt dit.

‘Vernieuwend’ Werken
In het huidige traditionele kantoorconcept, voeren medewerkers hun werkzaamheden zoals bureauwerk (administratief, geconcentreerd), overleg, samenwerken, ontmoeten, ontspannen veelal op één (hun eigen) werkplek uit. Er is weinig ruimte - letterlijk en figuurlijk - om elkaar te ontmoeten. De deuren zijn dicht. Dit past niet bij de gewenste flexibele en efficiënte manier van samenwerken en de veranderende aard van de werkzaamheden. Door het bieden van een inspirerende werkomgeving, met een mix aan werk- en overlegplekken, wordt het werken in wisselende teamsamenstellingen ondersteund. Naar gelang je werkzaamheden, degene met wie je moet samenwerken of je persoonlijke behoefte, kies je een werkplek. Men heeft niet meer één werkplek waar men geacht wordt al zijn/haar werkzaamheden uit te voeren. Nee, men kan zelf kiezen welke werk/overlegplek het beste past. Voor sommigen betekent dit vaak dezelfde plek. Dat kan en mag.

‘Vernieuwend’ Werken in de nieuwe werkomgeving, vraagt ook om slim gebruik maken van hedendaagse technologie, digitalisering en bewustzijn dat het anders kan en moet.

2.3. Visie op mobiliteit

Rond mobiliteit spelen veel ontwikkelingen waarvan nog niet duidelijk is of en op welke termijn die tot consequenties leiden. Het gaat om gedeeld autobezit, elektrisch rijden, meer fietsen door de opkomst van de e-bike en meer aandacht voor andere vormen van vervoer dan de eigen auto vanuit de aandacht voor milieu en gezondheid. Rechtsom of linksom gaat dit leiden tot minder eigen auto’s en meer andere vervoermiddelen.

Binnen deze context wil de gemeente Oosterhout duurzaam vervoer stimuleren. Daarom is de komende jaren veel aandacht voor het stimuleren van fietsen en het gebruik van elektrische auto’s voor afspraken buiten kantoor. Maar natuurlijk ook voor het gebruik van het openbaar vervoer.

Voor mensen die vanuit het stadhuis naar andere plekken moeten voor overleg, zijn elektrische vervoermiddelen (auto, fiets en scooter) beschikbaar. Het is idealiter ook mogelijk om met deze vervoermiddelen van en naar huis te gaan voor of na een overleg.
Het is ook denkbaar dat de elektrische vervoermiddelen buiten kantooruren door derden gebruikt kunnen worden. A la het ‘deelauto’ principe.

In het personeelsbeleid is aandacht voor het stimuleren van vervoer anders dan met de eigen auto.

2.4. Visie op duurzaamheid

De gemeente Oosterhout is er van overtuigd dat het noodzakelijk is om een duurzaam stadhuis te maken. Dit komt niet alleen voort uit de wet en regelgeving omtrent kantoren en de voorbeeldfunctie die de Rijksoverheid oplegt aan de Nederlandse overheidsinstanties. De gemeente Oosterhout is zich bewust van de ontwikkelingen in de wereld en de langdurige negatieve effecten van niet duurzame gebouwen en niet duurzaam handelen op de wereld en de maatschappij. Bijvoorbeeld omtrent het thema van klimaatverandering is de CO2 uitstoot van gebouwen zeer relevant en is het noodzakelijk dat er een transitie gemaakt wordt. Ook is een gebouw bepalend voor de manier waarop mensen zich voelen en waarop zij gefaciliteerd worden om productief te zijn en hun doelstellingen te bereiken. Het moment van het realiseren van een nieuw gebouw is daar het meest geschikte moment voor en dit moet dan ook aangegrepen worden om een maximaal positief resultaat te bereiken. De gemeente Oosterhout wil hier een voorbeeldrol in vervullen;
“Een groene Voetafdruk en positieve impact realiseren”.

Het thema duurzaamheid is echter veel breder dan alleen energie & klimaat. En om de discussie te kunnen voeren over de uitgangspunten, visie en ambities omtrent duurzaamheid is het noodzakelijk om een gezamenlijke definitie te hanteren. De gehanteerde definitie van duurzaamheid is:

> “Duurzaamheid is de “staat” van een complex dynamisch systeem. In deze staat kan dit systeem blijven “bloeien” zonder dat het leidt tot instorting of uitputting, of dat het bronnen vereist van buiten zijn gedefinieerde systeemgrenzen.
> Toegepast op onze beschaving is deze vorm consistent met een gebalanceerde en gezonde samenleving, evenals bloeiende ecosystemen en een prachtige planeet.”

Het totale systeem bestaat uit een aantal bouwblokken die gerelateerd zijn aan elkaar waarbij deze een onderlinge afhankelijkheid hebben (zie afbeelding).

Het element “Individueel geluk” staat op het hoogste niveau en is daarbij afhankelijk van alle onderliggende niveaus. Hieruit blijkt de verbintenis tussen alle thema’s die het begrip duurzaamheid in zich heeft.

De kernpunten uit de visie op een duurzaam stadhuis zijn:

1. Het stadhuis gaat een sterke verbinding en relatie aan tussen interieur, gebouw en omgeving; **binnen=buiten=binnen**.
2. Het gebouw heeft een optimaal leef-werkklimaat voor haar gebruikers en omgeving; **het welzijn van de mens staat centraal**.
3. Het gebouw realiseert met maximale inzet van natuurlijke hulpmiddelen op alle schaalniveaus (interieur-gebouw-omgeving) een blijvende positieve impact; **de Natuur als architect**.

3. Ontwerpprincipes

In dit hoofdstuk worden de ontwerpprincipes voor het nieuwe stadhuis beschreven.

3.1. Gastvrijheid en beleving

Het nieuwe stadhuis moet voelen als een huis van de stad. Het is een plek waar mensen zich welkom voelen. Het biedt een uitnodigende ‘huiskamer’ - ontmoetingsgebied - , waar gasten (bewoners, externen en ondernemers) en medewerkers en medewerkers onderling elkaar op laagdrempelig informele manier kunnen ontmoeten.

Gasten/bezoekers voelen zich welkom. Ze voelen zich gezien en gehoord of ze nu komen voor een vergadering, een paspoort, het inzien van een bestemmingsplan of een vraag hebben over zorg. Ook bij bezoek aan het stadhuis in het kader van ceremonies en bijeenkomsten rondom belangrijke gebeurtenissen, moeten gasten zich welkom voelen.

Een gastvrije ontvangst vraagt om een entree die goed zichtbaar en vindbaar is en toegankelijk is voor grote groepen en mindervaliden.

Gastvrij betekent ook een heldere en veilige route naar het gebouw (vanaf parkeervoorzieningen en het openbaar vervoer). Ook binnen het gebouw is de relatie tussen de plek waar men binnenkomt en de plek waar men ontvangen wordt of zelfstandig naar toe kan gaan, helder, logisch en vindbaar.

Wachten kan op een aantrekkelijke plek, waar men wat kan drinken en waar wifi en andere voorzieningen beschikbaar zijn.

De sfeervolle en warme uitstraling van het publiek toegankelijke gebied is ook terug te zien in de werkomgevingen. De werkomgevingen zijn uitnodigend en weerspiegelen de identiteit van de gemeente, zodat de medewerker er zich thuis voelt en prettig kan werken.

Het stadhuis staat in verbinding met de stad en de natuur. Het ontwerp/architectuur van het stadhuis is tijdloos, heeft een open karakter, is licht en heeft veel daglichttoetreding (zonder dat dit een gevoel geeft, bekeken te worden). De akoestiek en het klimaat zijn aangenaam. De natuur/groen is geïntegreerd in het interieur. Maar ook de buitenruimte rondom het stadhuis is aantrekkelijk om er te werken of elkaar te ontmoeten.

3.2. Openheid

Om interactie en kennisdeling tussen medewerkers en met management, bestuur en raad te bevorderen, is zichtbaarheid en vindbaarheid belangrijk. De volgende fysieke eigenschappen dienen ingepast te zijn in de fysieke werkomgeving:

- Heldere zichtlijnen om een verbinding tussen verdiepingen/ werkdomeinen te maken waardoor de zichtbaarheid wordt vergroot
- Bieden van een thuisbasis aan teams om vindbaarheid en saamhorigheid te borgen
- Centrale plek voor college in het stadhuis
- Een open en transparante omgeving waar gesloten ‘formele’ overleg/samenwerkruimten afgewisseld worden met open ruimten met werkplekken en informele ontmoetings-/samenwerkplekken. Door deze afwisseling wordt rust en privacy geborgd
- Aantrekkelijke, informele overleg/samenwerk/ontmoetingsplekken op verschillende plaatsen binnen en buiten de directe werkomgeving

3.3. Toegankelijkheid en veiligheid

Toegankelijkheid voor medewerkers vertaalt zich in zo min mogelijk deuren en vrije toegang in het hele stadhuis. Echter vanwege privacy en veiligheid, zal er wel gewerkt worden met beveiligingsschillen/zonering.

- Zone 1: publieksgebied (plus eventueel het restaurant), wat vrij toegankelijk is voor gasten
- Zone 2: vergadergebied (inclusief raadzaal) te gebruiken door de ambtelijke organisatie als door de raad (vooral ‘s avonds). Wellicht ook door maatschappelijke partners.
- Zone 3: werkgebied van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie. Dit gebied is uitsluitend te gebruiken door geautoriseerde medewerkers. In dit gebied worden geen externen ontvangen. Dit betekent dat het werkdomein van het bestuur zowel in zone 2 als zone 3 is gesitueerd. Dit vraagt een nadere (ontwerp) uitwerking.
- Zone 4: ondersteunende ruimten, waarbij de toegang geregeld is met een sleutelplan of elektronisch toegangsbeveiliging. Denk hierbij aan logistieke ruimten, kluis voor waardedocumenten, archieven, server en netwerkruimten, etc..

Waardegoederen zoals rijbewijzen en reisdocumenten moeten opgeslagen worden conform het Informatiebeveiligingsplan BRP en PNIK 2018 van de gemeente Oosterhout. Eisen rondom opslag van fysiek archief zijn geborgd in de Archiefwet 1995. Door digitalisering neemt de hoeveelheid fysiek archief af. Dit betekent dat in het nieuwe stadhuis volstaan kan worden met een kleiner archief dan het huidige.

De fysieke beveiligingseisen van informatie zijn beschreven in het ‘beleid voor Informatieveiligheid en privacybescherming 2019-2021’ van de gemeente Oosterhout. Verdere uitwerking hiervan vindt plaats gelijktijdig aan de uitwerking van het ruimtelijk functioneel PvE.
Qua bouwregelgeving voldoet het stadhuis aan alle wettelijk vastgelegde veiligheidseisen conform het bouwbesluit. De sociale veiligheid, gezondheid en het welbevinden van de medewerkers en gasten is gewaarborgd.

De inrichting van het publiek toegankelijk deel van het stadhuis moet zodanig zijn dat het bijdraagt aan het voorkomen en de-escaleren van agressie en geweld. Een prettige en ongedwongen ontvangstruimte waar je gastvrij ontvangen wordt, kan hieraan al een belangrijke bijdrage leveren. Voorzieningen zoals camerabewaking en noodknoppen zullen echter altijd noodzakelijk blijven.

De scheiding tussen het publiek toegankelijk gebied en het werkgebied moet voorzien zijn van bijvoorbeeld een tourniquet, zodat ‘meelopen’ tegengegaan kan worden. Een tourniquet kan namelijk ieder persoon individueel ‘controleren’ in tegenstelling tot een deur die opengehouden kan worden voor andere mensen.

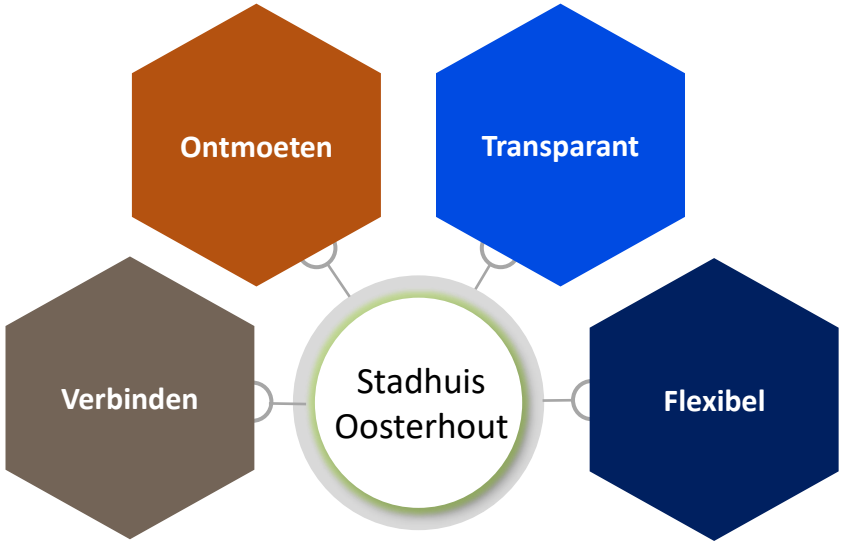
Toegankelijkheid en mindervaliditeit
Het gehele stadhuis moet toegankelijk zijn voor mensen met een functiebeperking, zodat zij niet onnodig worden uitgesloten van het gebruik van voorzieningen, producten en diensten binnen het stadhuis. Toegankelijkheid van het stadhuis voor mindervaliden dient in ruimten en gebieden waartoe zij toegang moeten hebben, georganiseerd te zijn conform het Handboek voor Toegankelijkheid. Het ITS-keurmerk (Internationaal Toegankelijkheidssymbool) is van toepassing.

4. Uitgangspunten fysieke omgeving op hoofdlijnen

Vraag die centraal staat bij bepaling van de uitgangspunten voor de fysieke omgeving: Wat hebben medewerkers in de fysieke werkomgeving nodig om hun werk goed en plezierig te kunnen uitvoeren nu en in de toekomst?

De beantwoording van deze vraag is aangevlogen vanuit de volgende vier elementen waaraan de werkomgeving moet voldoen:

Verbinden
Bij verbinden draait het om het bieden van een gastvrij ‘huis van de stad’. Een ‘huis’ waar gasten (inwoners, ondernemers en relaties), de raad, het college en de medewerkers (ook de medewerkers van de buitenlocaties) zich altijd welkom voelen en goed gefaciliteerd zijn om te kunnen (samen)werken, elkaar te ontmoeten, te netwerken en diensten te verlenen en ontvangen. Wat ‘altijd’ inhoudt in relatie tot openingstijden van (een deel) van het stadhuis, moet nog nader bezien worden.

Ontmoeten
Ontmoeten in het stadhuis, kan op diverse plekken, zowel binnen de werkomgeving van de ambtelijke organisatie als in een specifiek daarvoor ingerichte centraal vergader- en ontmoetingsgebied (restaurant/grand café en publieksgebied) Zie paragraaf 4.3. Uitvoeringen van de ontmoetingsplekken zijn divers; van formeel tot informeel, van gesloten tot open, met keuze uit diverse sferen die passen bij de aard van de ontmoeting / het overleg. De vergaderruimten en ontmoetingsplekken buiten de werkomgeving van de ambtelijke organisatie zijn te gebruiken door de raad (voornamelijk ’s avonds) en kunnen indien wenselijk/noodzakelijk ook ter beschikking gesteld worden aan partners. Veiligheid en toegankelijkheid in de vorm van het aanbrengen van beveiligingsschillen komt hierbij om de hoek kijken. Zie hiervoor ook paragraaf 3.3.

Ontmoeten beperkt zich echter niet alleen tot binnen het stadhuis. Ook buiten het stadhuis vindt ontmoeting plaats. Dit past ook bij de gedachte ‘van buiten naar binnen’; ambtenaren zoeken de inwoners, ondernemers en relaties op buiten het stadhuis.

Ontmoeten is ook te vertalen in **ont** – moeten. Dus juist de ruimte krijgen om naar gelang je werkzaamheden of je behoefte aan rust en privacy, daartoe een plek te kunnen kiezen binnen of buiten (het stadhuis).

Transparant
Binnen de fysieke werkomgeving gaat het hierbij om ‘zien wat er gebeurt’; inzicht hebben in waar anderen mee bezig zijn, hier van kunnen leren en op aan kunnen haken. Openheid en toegankelijkheid van de werkomgevingen in het gebouw draagt hieraan bij.

Flexibel
Flexibiliteit biedt vrijheid om tijd- en plaatsonafhankelijk te kunnen werken. Om de juiste balans te vinden tussen werk en privé, maar ook voor jezelf de afweging te maken waar je het beste kunt werken binnen het stadhuis, maar ook elders (ondersteunt door ICT). Om daarmee aan te sluiten bij de wens van de inwoner, ondernemer of relatie of juist passend bij het multidisciplinaire vraagstuk waar men aan werkt. Hiermee ontstaan de nodige korte lijnen om efficiënt en plezierig intern en extern te kunnen samenwerken.

Flexibiliteit betekent ook dat er in fysieke zin niet van alles geregeld moet worden als er een nieuwe medewerker komt. Hij/zij voelt zich welkom om overal te zitten. Er behoeven geen aanpassingen plaats te vinden door Facility op de werkplek.

Flexibiliteit betekent ook het op kunnen vangen van groei en krimp van de organisatie, door te kunnen bijbouwen of gebouwdelen te kunnen afstoten of te verhuren.

4.1. Werkomgeving ambtelijke organisatie

Op basis van de beelden aangaande de vier elementen die belangrijk zijn voor de inrichting van het stadhuis en de visie op werken, is benoemd dat binnen de nieuwe werkomgeving er geen vaste kamers en vaste werkplekken meer zijn. Dit stimuleert samenwerking en een flexibele en efficiënte manier van werken. Het loslaten van de persoonsgebonden werkplek geldt voor iedereen. Dus ook voor het management en het college. Uitzonderingen om bijvoorbeeld fysieke redenen zijn altijd mogelijk. Ook is het mogelijk om te werken met functiegebonden voorkeurs werk- en overlegplekken. Denk daarbij aan de balie werkplekken, de werkplekken in het KCC of de overlegplekken voor directie en college. H het aantal uitzonderingen en voorkeursplekken is zo beperkt mogelijk, omdat dit ten koste gaat van de flexibiliteit.

Natuurlijk is er ruimte voor favoriete plekken/hoeken in het gebouw. Dit is ook mensen eigen. Het wisselen van werkplek is ook geen doel op zich. Sommige functies vragen nu eenmaal om gebruik van veelal hetzelfde type werkplek en mensen hebben ook hun persoonlijke voorkeuren. Het werkplekconcept gaat hier van uit.

Niemand een persoonsgebonden werkplek, betekent dat werkplekken gedeeld gebruikt worden. De voorzieningen in de werkomgeving moeten dit mogelijk maken. Iedere medewerker heeft de vrijheid om naar gelang zijn/haar werkzaamheden een plek te kiezen die past bij de werkzaamheden die hij/zij op dat moment uitvoert en bij de persoonlijke voorkeuren om de werkzaamheden uit te voeren. Dit kan zijn in de nabijheid van collega’s die je nodig hebt of juist omdat je het een fijne plek vindt waar je ongestoord geconcentreerd werk kan doen.

De werkplekken zijn gestandaardiseerd waardoor iedereen gebruik kan maken van alle verschillende werkplekken die aanwezig zijn. De werkplekken in de werkomgeving moeten ‘langdurig’ bureauwerk ondersteunen, ook moeten er voorzieningen zijn voor kort-cyclische samenwerken. Waar de werkplekken een statisch karakter hebben, zijn voor de kort cyclische werkzaamheden juist flexibel inzetbare ‘ruimten’/gebieden, zoals innovatielabs en opgave- of scrumruimten nodig, met een inrichting die naar gelang de aard van de werkzaamheden makkelijk aanpasbaar is. Ook is er binnen de werkomgeving ruimte voor zogenaamde specials. Denk daarbij bijvoorbeeld aan werkplekken voor het werken met grote tekeningen.

De werkplekken moeten gezien het ‘langdurig’ (meer dan >2 uur) voldoen aan alle ARBO-normen. De voorzieningen geënt op samenwerken die voor korte tijd worden gebruikt (< 2 uur) behoeven niet geheel ARBO-conform uitgevoerd te worden. De verschillende typen werk- en samenwerkplekken, zijn afwisselend van elkaar terug te vinden in de werkomgeving, zodat looproutes beperkt blijven, maar ook gezorgd kan worden voor een natuurlijke zonering en daarmee rust binnen de werkomgeving. Uitgangspunt is om geen grote open kantoortuinen toe te passen, vanwege de nadelige effecten omtrent akoestiek en afleiding. Ruimten hebben een maximale omvang van 8 werkplekken, maar kunnen wel in open verbinding staan met elkaar, waarbij er ruimtelijke elementen zijn die een natuurlijke onderverdeling maken.

Gedeeld gebruik, vraagt naast de juiste mix aan werk- en overlegplekken ook om voldoende werkplekken. Medewerkers moeten keuzevrijheid hebben en niet moeten zoeken naar de laatste beschikbare werk/overlegplek in het stadhuis. Digitale hulpmiddelen (smart office) moeten dit vergemakkelijken.
Het aantal benodigde werk- en overlegplekken wordt vooralsnog gebaseerd op de resultaten van de in 2015 uitgevoerde bezettingsgraadmeting. (Een nieuwe bezettingsgraadmeting wordt nog uitgevoerd en verwerkt in het PvE). Dit betekent dat het aantal ARBO werkplekken bepaald wordt op basis van een nog nader te bepalen werkplekfactor die naar verwachting tussen 0,65 en 0,75 ligt. Deze factor vermenigvuldigend maal het aantal medewerkers (inclusief inhuur), levert het aantal benodigde werkplekken op. Daarnaast wordt voorzien in 10% zogenaamde aanlandplekken, die weliswaar niet voldoen aan alle ARBO-eisen, maar prima geschikt zijn om tijdelijk aan te werken. Extra werkplekbehoefte in verband met bijvoorbeeld een tijdelijke samenwerking met een externe partner of inhuur van mensen, kan hiermee ook gefaciliteerd worden. De verdeling naar type werkplekken wordt in de fase van het PvE nader uitgewerkt. Hier nog iets toevoegen over nadenken over enige óvermaat’ ten behoeve van de flexibiliteit (stel dat de organisatie nog iets groeit).

4.2. Werkgebied Bestuur

Bij het werkgebied bestuur, draait het primair om de ruimten die gebruikt worden door het bestuur, zijnde zowel de gemeenteraad als het college van burgemeester en wethouders.

4.2.1 College

Net zo als de medewerkers in de ambtelijke organisatie, hebben ook de collegeleden werkzaamheden die divers van aard zijn. Waarbij het zwaartepunt bij hen ligt bij het hebben van overleg. Vanwege vindbaarheid en zichtbaarheid heeft het college een vaste thuisbasis/ werkdomein, liefst centraal binnen het stadhuis. In hun werkdomein zijn gezien hun werkzaamheden relatief meer overlegplekken ten opzichte van het aantal standaard ARBO werkplekken. Collegeleden hebben geen eigen kamer, maar maken gebruik van zogenaamde voorkeursoverlegkamers binnen hun werkdomein. Dit zijn kamers waar zij bij voorrang gebruik van maken om overleg te voeren en bezoek te ontvangen. Indien de kamers niet in gebruik zijn, kunnen ze ook door anderen gebruikt worden.
Aandachtspunt bij deze ruimten vormt veiligheid en privacy van gebruiker en informatie. De exacte keuze tussen positionering in openbaar, semi-openbaar of besloten gebied, zal nog nader uitgewerkt moeten worden in het PvE dan wel in het ontwerp.

De secretaris maakt net als de collegeleden gebruik van de verschillende werk- en overlegplekken in het werkdomein van het college.

4.2.2 Werkplek ondersteuning college

Het werkdomein van het bestuurssecretariaat staat in open verbinding met het werkdomein van het college, zodat ze zicht hebben op de werkplekken, maar ook de overlegplekken van het college. Dit werkdomein biedt ook plaats aan enkele bestuursadviseurs.

4.2.3 B&W kamer

Dit is een multifunctionele vergaderruimte, waar in ieder geval het college van B&W vergadert, maar die ook door anderen is te gebruiken. Deze vergaderruimte is bij voorkeur gesitueerd in het meer openbare gedeelte van het stadhuis, met natuurlijk de nodige aandacht voor veiligheid en privacy van gebruiker en informatie. Qua inrichting is de collegekamer onderscheidend van de reguliere vergaderruimten en heeft een meer representatief karakter. De ruimte is voorzien van benodigde hedendaagse technologische middelen, zoals bijvoorbeeld videoconferencing en goede presentatiemogelijkheden.

4.2.4 Raadzaal

De raadzaal als huis van de democratie moet cachet hebben en voor de raad en bezoekers als een warm (t)huis voelen. De uitstraling en vindbaarheid (binnen het gebouw) moet hier op aansluiten.

De raadzaal is de ruimte waar primair de raad vergadert. Functionele eisen worden in de PvE fase bepaald. In de Raadzaal is de uitstraling naar bezoekers vooral van belang. Bezoekers moeten zich welkom en behaaglijk voelen en moeten goed kunnen volgen wat er gebeurd. De interactie tussen de raad en het publiek moet mogelijk zijn, maar privacy (lees afstand) is wenselijk. De raadzaal moet uitgerust zijn met hedendaagse technologische middelen, denk daarbij bijvoorbeeld aan het streamen van beelden, digitale discussie- en stemmingsysteem, als ook goede presentatievoorzieningen .

De raadzaal moet multifunctioneel inzetbaar zijn, bijvoorbeeld voor (grote) bijeenkomsten/ceremonies. Dit vraagt een flexibele inrichting en slimme positionering, zodat aanliggende ruimten gecombineerd kunnen worden met de raadzaal. Dit biedt naast flexibiliteit voor evenementen, ook extra ruimte voor publiek bij de raadsvergaderingen indien wenselijk.
Flexibiliteit ook vertaald in gemakkelijk uit te breiden zijn bij groei van de omvang van de raad ten gevolge van de groei van Oosterhout zelf.

4.2.5 Vergaderruimten fracties c.q. werkruimte raadsleden

De vergaderruimten voor de fracties zijn gesitueerd in de nabijheid van de raadzaal en zijn te allen tijde beschikbaar. De raadsleden maken voornamelijk ’s avonds gebruik van deze kamers, vandaar dat ze goed te combineren zijn met de vergaderruimten in het centrale vergadergebied van de ambtelijke organisatie (zie paragraaf 4.3.1.). In verband met de 24/7 beschikbaarheid van deze ruimten, is extra aandacht nodig voor toegang, beveiliging en positie ten opzichte van ondersteunende voorzieningen (koffie, ontmoetingsplek, printer). Mogelijk is een aparte avondingang noodzakelijk. Een ingang die in ieder geval volwaardig is en goed verbonden is met parkeervoorzieningen, ook voor fietsen (overdekt). De noodzaak tot het maken van een ‘tweede’ ingang is geheel afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp. De aanwezige presentatievoorzieningen (ook geschikt voor videoconferencing) in de vergaderkamers moeten ook voor de raad makkelijk bruikbaar zijn.

Naast de vergaderruimten zijn ook de andere voorzieningen in zone 1 en 2 in het stadhuis door raadsleden te gebruiken voor overleg of om te werken.

4.3. Werkgebied ‘plus’

Naast de werkgebieden/domeinen van de ambtelijke organisatie en het college, met een diversiteit aan werk- en overlegplekken, kunnen de medewerkers en college ook (samen) werken en elkaar en gasten ontmoeten in formele en informele settings buiten de werkgebieden. Daartoe zijn de volgende voorzieningen aanwezig:

4.3.1 Centraal vergadergebied

De vergaderruimten in het centrale vergadergebied, worden overdag, maar meer en meer ook ’s avonds gebruikt door de ambtelijke organisatie. Het avondgebruik is in ieder geval noodzakelijk voor de fractie overleggen. Dit vergadergebied is daarom verbonden of gesitueerd in de nabijheid van de raadzaal en in verband met veiligheid buiten reguliere openingstijden van het stadhuis separaat te gebruiken. Het centrale vergadergebied kent wat betreft omvang en uitstraling een mix aan vergaderruimten. Binnen de werkgebieden/domeinen zijn voornamelijk kleinere (ad hoc te gebruiken) vergaderruimten terug te vinden. Grotere interne overleggen worden dus gefaciliteerd in het centrale vergadergebied. Het vergadergebied biedt ook ruimte aan partners van de gemeente en bewoners en ondernemers die zich inzetten voor de stad.

Diverse ruimten in het centrale vergadergebied zijn eventueel in combinatie met de B&W kamer en de raadzaal ook te gebruiken in het geval van rampen. Deze zijn voorzien van de benodigde communicatiemiddelen en aangesloten op de noodstroomvoorziening.

4.3.2 Restaurant, grand café (eet/werkcafé)

Ook het centrale ontmoetingsgebied, in de vorm van een restaurant/grandcafé, biedt plaats aan de medewerkers om ‘aan te landen’ en individueel te werken, elkaar te ontmoeten, overleg te hebben met elkaar en met externen. Dit gebied is dus een verlengde van het werkgebied. Het vormt het dynamisch hart van de werkomgeving/het stadhuis: dé plek voor ontmoeting en samenwerking.

Het restaurant/grand café kan ook worden gebruikt voor de grotere ceremonies en evenementen en behoort daarmee ook tot het publiek toegankelijke gebied. Het gebruik van het restaurant/grand café door bezoekers moet aansluiten bij de primaire functie van het stadhuis. Iedereen moet zich welkom voelen en het is prima als bezoekers even voorafgaand of na een afspraak een kop koffie te (blijven) drinken of even te werken.

Aandachtspunt aangaande het restaurant/grand café vormt veiligheid en privacy, vooral als deze (mogelijk zelfstandig) door externen wordt gebruikt.

4.3.3 Publieksgebied (‘balie’gebied)

Het publieksgebied biedt werk/overlegplekken voor de medewerkers die inwoners, ondernemers en bezoekers face to face ontmoeten. De inrichting van het publieksgebied moet in samenhang met de visie op dienstverlening nader ingevuld worden. Denk daarbij aan de uitvoering van de balies of de ‘beveiligde’ spreekkamers of informele overlegplekken in het ontvangstgebied.

4.4. Parkeren

4.4.1 Fietsen en scooters

Er dienen in de nabijheid of in/onder het stadhuis voldoende en goede voorzieningen geboden te worden voor het stallen van diverse soorten (elektrische) fietsen en scooters. De stalling is gemakkelijk toegankelijk, veilig en prettig in het gebruik. In de fietsenstalling zijn voorzieningen om regenkleding uit te hangen. Ook zijn er oplaadpunten voor elektrische fietsen, welke in de toekomst ook uitgebreid kunnen worden.

Aanname: Voor een stadhuis van 10.000 m2 worden 240 fietsparkeerplaatsen aangelegd (10.000 x 2 (norm) x 120% (aanmoedigingsbeleid))

De stalling wordt zo gemaakt dat het mogelijk is om deze in het weekend en buiten kantoortijden (gedeeltelijk) open te stellen voor anderen (onder andere voor de fractie/raadsvergaderingen).

Voor bezoekers wordt de mogelijkheid geboden om de fiets of scooter droog en veilig in de nabijheid van de entree van het stadhuis te stallen. Voor medewerkers zullen daarnaast adequate douche- en kleed voorzieningen worden gemaakt.

4.4.2 Auto's

De aan te leggen parkeerplaats/garage voor 'langdurig' parkeren van (elektrische) auto's is onder maaiveldniveau. De toegang is veilig en comfortabel en er zijn laadpunten aanwezig voor elektrische auto's. Het is voor minder validen mogelijk om vanuit de parkeervoorziening gemakkelijk in het stadhuis te komen. Vanuit de parkeervoorziening komt men uit op de begane grond in het stadhuis en van daaruit beweegt men zich verder in het stadhuis.

De parkeergarage wordt zo gemaakt dat het mogelijk is om deze in het weekend en buiten kantoortijden (gedeeltelijk) open te stellen voor anderen. De parkeergelegenheid wordt zo gemaakt dat het mogelijk is om zowel voor betaald als voor gratis gebruik te kiezen.

Aanname: Het aantal parkeerplaatsen voor een stadhuis van 10.000 m2 is 190 (236 volgens de norm x 0,8 conform ontmoedigingsbeleid)

Indien mogelijk wordt de parkeercapaciteit groter dan wat nodig is voor het stadhuis en kan deze capaciteit gebruikt worden voor voorzieningen dan wel woningen in de nabije omgeving. Dit kan alleen als vooraf afspraken zijn gemaakt over kostenverdeling.

5. Uitgangspunten Duurzaamheid

“Een **groene** voetafdruk van het stadhuis in haar omgeving”

Het gebouw heeft een sterke relatie met de omgeving, is transparant en heeft de statuur van een stadhuis. **Het gebouw moet gezond, luchtzuiverend, klimaatbestendig, energie-neutraal en CO2-neutraal worden.** Meer concreet moet het gebouw comfortabel zijn, prettig opgezet en (multi)functioneel ingericht zijn en bijdragen aan een omgeving waar mensen plezierig (samen)werken, verblijven, bewegen en ontspannen.

In de gehele levenscyclus van het gebouw dient de materialenkringloop zoveel mogelijk gesloten te worden door de toepassing van natuurvriendelijke/ biobased, niet vervuilende en recyclebare of gerecyclede materialen.

Nieuwe materialen en producten hebben bij voorkeur een duurzaamheid keurmerk, wat garandeert dat er geen vergiften in aanwezig zijn, of gebruikt zijn voor de vervaardiging. Het nieuwe gebouw en het terrein bestaat uit een materialenbank als onderdeel van een circulair systeem en is een bron van onderdelen en materialen die te zijner tijd eenvoudig elders toegepast kunnen worden.

Het gebouw moet een positieve impact hebben op de aanwezige (lokale) ecosystemen, biodiversiteit en flora en fauna. De aanwezige kwaliteiten in de locatie en omgeving moeten behouden blijven en versterkt worden door de lokale (van regio tot landelijk) kennis en economie te benutten. De nieuwbouw draagt bij aan een duurzame sociale economie in de omgeving, biedt een inspirerende beleving voor de diverse doelgroepen en is een katalysator voor duurzame ontwikkeling van de omgeving. Het gebouw dient de optimale levenscycluskosten te krijgen gecombineerd met een aantoonbaar hoge gebouwwaarde in een financieel gezonde omgeving.

Het gebouw moet flexibel naar de toekomt zijn (transitie naar andere functie of gedeeltelijk verhuurbaar), dan wel in beperkte mate uit te breiden of in te krimpen zijn bij groei of verminderen van taken (en dus personeel).
Het gebouw heeft een hoge prestatie volgens een erkende en relevante meetsystematiek, bijvoorbeeld WELL.

Het bestaande gebouw wordt zoveel mogelijk gedemonteerd in materiaalstromen, waarbij de uitkomende producten en systemen ingebracht worden in de circulaire economie gericht op maximaal hoogwaardig hergebruik.

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 28 februari 2020

Contact

Statenlaan 8
5223 LA 's-Hertogenbosch

Postbus 70501
5201 CB 's-Hertogenbosch

T +31 (0)73 6 409 409
info@hevo.nl

www.hevo.nl

www.rpmbyhevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven